

Voorzitter,

Vandaag wordt het coalitieakkoord aangeboden aan de raad en dat vonden we spannend. Voor het eerst sinds jaren zat GroenLinks niet aan de onderhandelingstafel. Graag hadden wij meeonderhandeld over de totstandkoming van een nieuw akkoord, maar dat mocht niet zo zijn.

Maar nu het akkoord. Wat voor akkoord ligt er? De samenvatting lezende kwam bij mij de vraag op waarom er toch niet voor een raadsakkoord gekozen is. De meeste zaken die daarin benoemd werden waren zo algemeen, dat volgens mij alle partijen zich hierin kunnen vinden. Er staan mooie doelen en weinig concrete maatregelen. Her en der misschien een aanpassing en iedereen zou mee kunnen doen. Na het lezen van de rest van het akkoord is dit gevoel veranderd, al zijn er paragrafen waar dit gevoel nog steeds overheerst.

Wat zien we verder? Wij zien een akkoord waarin partijen over schaduwen heen zijn gesprongen. Zo heeft de VVD de strijd die don Quichot al eeuwen geleden voerde eindelijk opgegeven en staat de windmolen niet meer principieel in de weg. D66 zet even een kroonjuweel in de ijskast en stemt in met één extra camera op straat. Wij zien een akkoord waarin partijen elkaar een aantal dingen gunnen. Wij zien een akkoord waarin ook veel *niet* staat. En wij zien een akkoord waarin nieuwe dingen zijn geprobeerd, maar nog verdere uitwerking nodig hebben.

Een nieuw punt dat opvalt is de toevoeging van Global Goals. Wij zijn blij dat de Global Goals zijn toegevoegd in het akkoord, zowel de keuze als het raamwerk binnen de organisatie als dat elk hoofdstuk een aantal doelen dient. Wel vragen wij ons af of het akkoord is geschreven binnen het raamwerk van de Goals, of dat deze later zijn toegevoegd. Wij hadden de Goals graag gezien als raamwerk voor dit akkoord.

Inhoudelijk gezien willen wij nog een aantal thema's kort benoemen. Laten wij beginnen met onze complimenten te maken over de duurzaamheidparagraaf. De partijen laten zien dat zij allemaal de in de raad breed gedragen doelstelling om Rheden in 2040 klimaatneutraal te hebben serieus nemen en de investeringen daarvoor niet doorschuiven naar een volgend college. Natuurlijk is het verleidelijk om meer te willen – zo kunnen we ons afvragen of het tussendoel van 49% in 2030 niet wat laat is. En of wij in de tien jaar tot 2040 wel 51% reductie kunnen halen, gezien wij tegen die tijd al 40 jaar landelijk en 20 jaar lokaal bezig zijn geweest om de 49% te halen. En men kan zich afvragen of wij onze hoge algemene reserve niet al kunnen investeren in duurzaamheid. Maar goed, voor de komende vier jaar is het een ambitieus akkoord.

Wij willen deze woordmelding gebruiken om een aantal zorgen te benoemen. En daarbij kom ik terug op ons eerdere gevoel. Het gevoel "*waarom is er niet gekozen voor een raadsakkoord?*". Toen we voor de eerste keer het stuk over werk en reïntegratie lazen vroegen we ons af: wie kan daar nou tegen zijn? Maar inmiddels hebben we een antwoord: wij. Daarbij gaat het niet om de doelen die geformuleerd zijn, die zijn ontzettend sympathiek. Het gaat ook niet over de maatregelen: met de meeste hebben we geen enkel probleem. Het gaat om wat er niet staat. Wat ons betreft moet er gekozen worden om mensen een steuntje in de rug te geven en geen trap onder de kont, of, erger nog, om ze verder de grond in te trappen. Wat ons betreft moet er gekozen worden voor uitsluitend uitstroom naar werk, en inkomenszekerheid. Wat ons betreft moeten we ervoor zorgen dat iedereen zich inzet voor de maatschappij. In het akkoord wordt niet de ene keuze of de andere gemaakt, maar *geen* keuze. Wij vragen ons af of die keuze nu bij de raad komt te liggen, of bij de wethouder, of de

ambtenaar, of dat er helemaal geen keuze komt. Ook vinden wij het zorgelijk dat het akkoord veel doelstellingen hier noemt maar geen geld beschikbaar stelt. Of ja, eenmalig 50.000 euro. Dat is echter niet voor mensen, maar voor een onderzoek.

Hetzelfde gevoel bekruipt me in dit akkoord als het gaat om armoede en schulddienstverlening. De doelen zijn niet verkeerd, de maatregelen ook niet en wij zijn blij met het extra geld voor kinderen. Waarom dan toch zorgen? Er komt nauwelijks extra geld beschikbaar voor armoedebestrijding, terwijl dat toch nummer 1 van de Global Goals is. Voor zowel armoede als schulddienstverlening komt er geen nieuw beleid. De scheiding tussen arm en rijk zal blijven, evenals de onvrede.

Na de sociale decentralisatie tijdens de vorige raadsperiode volgde deze periode de volgende decentralisatie: de omgevingswet. Deze enorme opgave wordt in het coalitieakkoord wel drie keer genoemd, één keer als voorbeeld. Wij hopen dat wij als raad een duidelijkere visie gaan ontwikkelen dan in het coalitieakkoord staat. Deze beperk zicht tot *“We willen de initiatieven in de samenleving zo actief mogelijk faciliteren waarbij versterking en behoud van de kernkwaliteiten centraal staan.”*.

Deze zin zorgt voor vragen als: wat zijn onze kernkwaliteiten? En hoe willen we zeker weten dat wij ze behouden terwijl welstandsvrij bouwen de norm wordt, gelijk in de zin daarna genoemd? Wij dragen graag ons steentje bij aan de ontwikkeling van een uitgebreidere visie.

Waar de coalitie het beleid voortzet en uitbreidt is op het gebied van inwonerparticipatie. Wij zijn blij dat het beleid wordt voortgezet en wij hopen dat de gemeente verdere stappen zet op dit gebied. De coalitie wil hiermee aan de slag, maar laat de vormen en de uitkomst nog open. In tegenstelling tot op de andere beleidsterreinen zijn wij blij dat er veel ruimte is in de uitwerking. Een goede participatie kan een gemeente nooit alleen bereiken en daarom is die openheid nodig. Wij hopen op open gesprekken over hoe inwoners betrokken worden en welke rol wij als raad daarna op ons nemen. Wij zien uit naar de gesprekken en debatten in de raad, maar vooral ook daarbuiten met inwoners, bedrijven, ondernemers en verenigingen.

Het laatste punt dat wij willen benoemen is de paragraaf wonen. Hier noemt de coalitie wat ons betreft ineffectieve maatregelen en is het beleid zelfs contraproductief. Aangezien er een tekort is aan sociale huurwoningen gaat de coalitie inzetten op dure woningen. Enkel op dure woningen. Kunt u het ons uitleggen? Natuurlijk snappen wij ook het doorstroomeffect wanneer er een ander soort woningen beschikbaar komt, maar wij geloven niet dat dit het probleem in Rheden is. Rheden kent grote groepen mensen die op zoek zijn naar een betaalbare woning. Bewoners die zich thuis voelen in een wijk. Onderzoek toont aan dat de maatregelen die de overheid neemt op de woningmarkt er nauwelijks toe leiden dat mensen meer gaan verhuizen. Wij willen voor iedereen bouwen. Dat betekent zowel sociale huur als dure woningen, zowel goedkope koopwoningen om starters te houden, als levensloopbestendige woningen voor ouderen.

Concluderend heeft GroenLinks kennisgenomen van het coalitieakkoord. Het is een akkoord met een aantal mooie en ambitieuze doelstellingen en een aantal goede maatregelen, maar ook een aantal wat ons betreft verkeerde keuzes. Wij zullen de komende jaren de coalitie scherp blijven volgen en aandacht blijven vragen voor onze zorgen en we hopen ook geregeld complimenten te mogen uitdelen. We willen de onderhandelende partijen, of sinds vandaag de coalitie, feliciteren met het sluiten van een akkoord en ze veel succes wensen in de komende periode.